

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 218/2010-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., L., a Ľ. V., O., zastúpených advokátom JUDr. Š. H., L., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v L. č. LC/2007/00028 z 10. apríla 2007, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 Sp/16/2007 z 13. septembra 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžo 7/2008 z 24. júna 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. a Ľ. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. novembra 2008 doručená sťažnosť M. B. a Ľ. V. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietajú

porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v L. (ďalej len „pozemkový úrad“) č. LC/2007/00028 z 10. apríla 2007 (ďalej aj „namietané rozhodnutie pozemkového úradu“), rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Sp/16/2007 z 13. septembra 2007 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžo 7/2008 z 24. júna 2008 (ďalej aj „namietaný rozsudok najvyššieho súdu“).

Sťažovateľky prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu uviedli:

„Rozhodnutím OPÚ – č. LC/2007/00028 Obvodný pozemkový úrad rozhodol, že sťažovateľky M. B. a L. V. nespĺňajú podmienky na vrátenie vlastníctva k pozemku podľa § 3 ods. 1 písm. m) a n) zákona 503/2003 Z. z. Išlo o nehnuteľnosť v KÚ R., parcelné číslo 311/3.

Svoje zamietavé rozhodnutie odôvodnil Obvodný pozemkový úrad tým, že sa nejedná o reštitučný titul uvedený v § 3 ods. 1 písm. m) alebo písm. n) zákona 503/2003 Z. z.

Rozsudkom č. 23 Sp/16/2007-22 Krajský súd Banská Bystrica potvrdil rozhodnutie správneho orgánu, pričom sa stotožnil s jeho názorom. Absolútne, ale chybné, konštatoval, že právny pomer, na základe ktorého uvedená organizácia začala vec užívať, vznikol pred 25. 3. 1959.

Rozsudkom NS SR č. 1 Sžo7/2008 bol rozsudok KS Banská Bystrica č. 23 Sp/16/2007-22 potvrdený, nakoľko sa NS SR stotožnil s právnym názorom KS Banská Bystrica ako aj správneho orgánu. Rozsudok bol doručený sťažovateľkám cestou ich zástupcu dňa 2. 9. 2008. Sťažovateľky vyčerpali všetky dostupné opravné prostriedky dané na ochranu ich práv.“

Sťažovateľky svoju sťažnosť odôvodňujú tým, že «Podľa § 3 ods. 1 písm. m) a n) zákona č. 503/2003 Z. z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý

prešiel na štát alebo inú právnickú osobu tak, že to bolo vyvlastnené bez vyplatenia náhrady /písm. m) cit. zákona/ alebo v rozpore s vtedy platnými predpismi /písm. n) cit. zákona/.

K bodu písm. m) zákona č. 503/2003 Z. z. – na potvrdenie uvedenej skutočnosti bolo predložené čestné prehlásenie, že nebola poskytnutá žiadna náhrada za vyvlastnené pozemky, aj keď podľa Rozhodnutia Rady ONV – finančného odboru č. 3050-25/59 zo dňa 15. 10. 1959 pozemok „prešiel“ podľa vládneho nariadenia č. 15/59 do vlastníctva československého štátu, do správy Š... – za náhradu, čo vôbec nebolo pravdivé tvrdenie. Ak si súd myslí, že netvrdíme pravdu, že k žiadnej náhrade či už k pozemkom alebo finančnej nedošlo, sa dá ľahko zistiť v spisoch Finančného odboru ONV..., alebo v archíve Katastra...

K bodu písm. n) zákona č. 503/2003 Z. z. – v tomto bode sa píše, že oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ak znárodnenie bolo vykonané v rozpore s vtedy platnými predpismi. Opíšeme, ako sa postupovalo proti našej príbuznej. Vládne nariadenie č. 15/59, ktoré proti našej príbuznej bolo použité, uvádza v § 2 ods. 2 citujeme: „toto nariadenie sa nevzťahuje na veci užívané na základe právnych pomerov vzniknutých podľa vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby a na veci užívané jednotlivými roľníckymi družstvami na základe právnych pomerov vzniknutých podľa predpisov upravujúcich vzťahy medzi týmito družstvami a ich členmi“, ako aj vyhlášky Ministerstva financií č. 88/59 citujeme § 1 ods. 1: „táto vyhláška sa vzťahuje na veci, ktoré sú vo vlastníctve fyzických osôb alebo súkromných právnických osôb a užívajú ich celkom, prípadne prevažne organizácie socialistického sektora na plnenie ich úloh a to na základe nájomného alebo iného právneho pomeru vzniknutého pred 25. marcom 1959“. Avšak k žiadnemu právnemu pomeru vzniknutému pred 25. marcom 1959 nedošlo, teda došlo k nezákonnému vyvlastneniu, a preto sme použili § 3 písm. n) zákona č. 503/2003 Z. z. a podotýkame, že k žiadnemu právnemu vzťahu ani dôjsť nemohlo, nakoľko naša predchodkyňa M. O..., so svojím manželom bola členkou JRD v O. a medzi ňou a družstvom vznikol právny pomer už v r. 1952, preto finančný odbor Rady ONV... nemal právo vydať o 7 rokov neskôr vyššie citované rozhodnutie. Krajský súd tiež chybné konštatoval, že ku právnemu pomeru došlo pred 25. 3. 1959. Na potvrdenie nášho konštatovania predkladáme korešpondenciu Finančného odboru Rady ONV... a Š. v R., ktorá prebehla medzi uvedenými inštitúciami v prípade švagrinej M. O., P. V. z B. v

úplne podobnom prípade /dokument č. 2 a 3/. Z dokumentov je zrejmé vidieť, že Š. potvrdzuje, že do 25. marca 1959 nebol uzavretý žiaden právny vzťah medzi uvedenou inštitúciou a vlastníčkou. Bez dodržania zákonného postupu /kúpa, náhrada a potom rozhodnutie kompetentného orgánu/ ani podľa vtedajšej Ústavy 9. mája to nebolo možné, čiže k vyvlastneniu došlo nezákonne. Aj tento fakt nás utvrdzuje, že sme správne použili zo zákona č. 503/2003 Z. z. ustanovenie písm. n).».

Ďalej sťažovateľky poukazujú na to, že „Podľa § 1 zákona č. 503/2003 Z. z. tento upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu. V poznámke pod čiarou odkazuje na zákon č. 229/1991 Zb. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria. Zo znenia predmetného ustanovenia môžeme vyvodiť, že navrátenie vlastníctva sa vzťahuje na všetky prípady v prípade splnenia zákonných podmienok uvedených v § 2, kde nedošlo k navráteniu vlastníctva nielen podľa zákona č. 229/1991 Zb., ale aj v každom ďalšom prípade nezákonného pozbavenia alebo odňatia vlastníctva bez ohľadu na to, na základe ktorého zákona sa tak stalo. Vzťahuje sa teda aj na prípady, kde nedošlo k navráteniu vlastníctva podľa zákona č. 403/1990 Zb., ktorý upravoval podmienky navrátenia vlastníctva odňatého podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. Preto nepovažujeme za správny právny názor, podľa ktorého navrátenie vlastníctva odňatého podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. nie je možné len preto, že nie je o ňom osobitne zmienka v ustanovení § 3 zákona č. 503/2003 Z. z.“.

Na podporu svojej argumentácie sťažovateľky predložili ústavnému súdu fotokópiu rozsudku iného senátu najvyššieho súdu, ktorý podľa nich v podobnej veci, ako je ich právna vec, rozhodol inak (v prospech žalobcov). Sťažovateľky tvrdia, že prechod vlastníctva na základe rozhodnutia kompetentného orgánu podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. o opatreniach týkajúcich sa niektorých vecí užívaných organizáciami socialistického sektora (ďalej len „vládne nariadenie“), ako k tomu došlo v ich prípade, vykazuje všetky znaky vyvlastnenia (odňatia vlastníctva vo verejnom záujme rozhodnutím orgánu štátu bez uzavretia kúpnej zmluvy), pretože k odňatiu vlastníctva nedošlo na základe zákona. Keďže nedošlo ani k vyplateniu náhrady, *«treba mať za to, že sú dané podmienky*

pre navrátenie vlastníctva podľa § 3 ods. 1 písm. m) zákona č. 503/2003 Z. z. Iný výklad uvedeného ustanovenia zákona by podľa nášho názoru nebol ústavne konformným výkladom pojmu „vyvlastnenie“, ktoré v danom znení zákona nie je špecifikované konkrétnou právnou úpravou inštitútu vyvlastnenia /článok 152 ods. IV Ústavy SR/. Pokiaľ by sa všeobecné skutkové znaky vyvlastnenia nepriradili aj k postupu podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb., znamenalo by to diskrimináciu tých, voči ktorým sa postupovalo podľa zmieneného nariadenia vlády, aj keď samotný postup mal všetky skutkové znaky vyvlastnenia.

Proti názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici o nemožnosti rozširovania taxatívne vymenovaných spôsobov prechodu vyslovujeme svoj názor, že k žiadnemu rozšíreniu tu nedochádza, iba k uplatneniu bodov zákona /bod „m“ a „n“/.

Ustanovenie § 3 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. v jednotlivých skutkových podstatách tvoriacich právny dôvod pre navrátenie vlastníctva uvádza, že oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku bodov a) až t).

Z uvedeného vyplýva, že nie v každom z právnych dôvodov uvedených pod písm. a) až t) je uvedené ustanovenie právneho predpisu, podľa ktorého malo odňatie vlastníctva nastať, ale sú v nich uvedené skutkové okolnosti, na základe ktorých došlo k strate vlastníctva.».

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľky citujú relevantné ustanovenia ústavy (čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 127 ods. 1 a 2), dohovoru (čl. 6 ods. 1) a dodatkového protokolu (čl. 1) a v nadväznosti na odôvodnenie sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1/ Obvodný pozemkový úrad v L. rozhodnutím OPÚ – č. LC 2007/00028 zo dňa 10. 4. 2007, Krajský súd Banská Bystrica rozsudkom č. 23 Sp/16/2007-22 zo dňa 13. 9. 2007 a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. 1 Sžo/7/2008 zo dňa 24. 6. 2008 porušili základné práva sťažovateľiek vlastníť majetok, ktoré je zaručené v článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v článku 1 Dodatkového protokolu a porušili základné práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení

s článkom 1 ods. 1 a článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2/ Rozhodnutie OPÚ – č. LC 2007/00028 zo dňa 10. 4. 2007, Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica č. 23 Sp/16/2007-22 zo dňa 13. 9. 2007 a Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 1 Sžo/7/2008 zo dňa 24. 6. 2008 sa zrušujú a Obvodnému pozemkovému úradu v L. sa prikazuje vo veci znovu konať.“

Ústavný súd si pred predbežným prerokovaním sťažnosti vyžiadal stanovisko krajského súdu a najvyššieho súdu. V stanovisku krajského súdu doručenom ústavnému súdu 1. júna 2009 sa uvádza, že krajský súd trvá na zákonnosti svojho rozhodnutia poukazujúc na to, že nehnuteľnosť, vydania ktorej sa sťažovateľky domáhali, prešla na štát podľa vládneho nariadenia, a o jej vrátenie bolo možné požiadať podľa zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, podľa ktorého si však sťažovateľky reštitučný nárok na navrátenie nehnuteľnosti neuplatnili. Sťažovateľky si uplatnili tento nárok v roku 1992 podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pôde“) a bolo o ňom rozhodnuté pozemkovým úradom rozhodnutím sp. zn. Vn 372/1993 [tak, že ním nebola schválená dohoda, ktorú uzatvorili sťažovateľky so štátnym podnikom S. P., z dôvodu, že v okolnostiach daného prípadu nešlo o reštitučný titul uvedený v § 6 ods. 1 písm. n) zákona o pôde]. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 S 444/93 z 20. októbra 1993.

Krajský súd ďalej poukázal na to, že podľa § 1 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z. z.“) bolo možné úspešne uplatniť navrátenie vlastníctva pozemkov iba v tom prípade, pokiaľ tieto neboli vydané podľa osobitného predpisu, ktorým bol zákon o pôde. V konečnom dôsledku už išlo o res iudicata, a preto sťažovateľky nemohli byť podľa krajského súdu úspešné ani z toho dôvodu. Napokon krajský súd zdôraznil, že zákon č. 503/2003 Z. z. nepozná reštitučný titul

podľa vládneho nariadenia, pričom reštitučné tituly sú v tomto zákone ustanovené jednoznačne a nemožno ich rozširovať ani výkladom.

K sťažnosti sa vyjadril aj najvyšší súd podaním doručeným ústavnému súdu 19. júna 2009, v ktorom sa okrem iného uvádza, že námietky sťažovateľiek považuje za nedôvodné, pretože sa stotožnil so záverom krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľky v danom prípade nielenže nespĺnili zákonné podmienky na navrátenie vlastníctva (resp. priznanie náhrady), *„pretože z administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu mal preukázané, že žiadaný pozemok prešiel do vlastníctva štátu – správy Š. V. na základe rozhodnutia bývalého ONV podľa § 4 ods. 3 vl. nar. 15/1959 Zb., teda vlastníctvo k žiadanému pozemku neprešlo žiadnym zo spôsobov taxatívne ustanovených v právnej norme § 3 reštitučného zákona a pokiaľ navrhovateľky tvrdili, že vlastníctvo k nehnuteľnosti na štát v rozhodnej dobe prešlo na základe vyvlastnenia bez náhrady, alebo znárodnením bez náhrady podľa § 3 ods. 1, písm. m) a n) reštitučného zákona, nepredložili ani nenavrhlí také dôkazy, z ktorých by ich tvrdenia vyplývali, pričom nesplnenie tejto povinnosti malo za následok neunesenie dôkazného bremena spôsobujúce ich neúspech v konaní. Súčasne odvolací súd mal z administratívneho spisu preukázané, že navrhovateľky si uplatnili reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb.“*, o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté označeným rozhodnutím pozemkového úradu v spojení s označeným rozsudkom krajského súdu v ich neprospech. V ďalšej časti vyjadrenia sa najvyšší súd odvoláva na v zásade rovnaké relevantné skutočnosti, na ktoré už pred ním poukázal vo svojom vyjadrení krajský súd, a na tom základe vyhodnotil sťažnosť ako nedôvodnú a navrhol ju nepriať na ďalšie konanie.

Sťažovateľky v reakcii z 13. júla 2009 prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrili nesúhlasné stanovisko s vyjadrením krajského súdu, najmä odmietli jeho názor, že v zákone č. 503/2003 Z. z. sú *„reštitučné tituly jednoznačne a kategoricky uvedené“*, a označili ho za diskriminačný vo vzťahu k tej skupine obyvateľov, voči ktorým sa postupovalo podľa vládneho nariadenia. Sťažovateľky taktiež odmietli konštatovanie najvyššieho súdu, *„že nepredložili a nenavrhlí také dôkazy, z ktorých by ich tvrdenia vyplývali, čo malo za následok neunesenie dôkazného bremena spôsobujúce neúspech“*

v konaní. Predložili čestné prehlásenie, že rodina nedostala žiadnu náhradu za odobratú pôdu, čo sa dá zistiť na finančnom odbore Okresného úradu v L. a tiež na Katastrálnom úrade v P.“. Sťažovateľky odmietli aj záver, „že zástupcovia štátu, pracovníci finančného odboru ONV v P. tvrdili, že do 25. 3. 1959 bol uzavretý právny vzťah medzi majiteľkou (pôvodnou vlastníčkou, pozn.) a užívateľom“. V súvislosti s tým predložili k svojmu vyjadreniu fotokópie dokladov, ktoré podľa nich toto tvrdenie vyvracajú.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 55 zákona o ústavnom súde ústavný súd vychádza zo skutkových zistení urobených v predchádzajúcich konaniach, ak sa nerozhodne inak.

Predmetom posudzovanej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľiek, že rozhodnutím pozemkového úradu č. LC/2007/00028 z 10. apríla 2007, rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Sp/16/2007 z 13. septembra 2007 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 7/2008 z 24. júna 2008 boli porušené ich základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani prehodnocovať jeho skutkové závery. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľky namietali porušenie označených práv rozhodnutím pozemkového úradu č. LC/2007/00028 z 10. apríla 2007 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Sp/16/2007 z 13. septembra 2007, ústavný súd

vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu pozemkového úradu sťažovateľky využili ústavnú a zákonnú možnosť a obrátili sa na krajský súd, ktorý na základe riadneho opravného prostriedku vo veci konal a rozhodol. Právo krajského súdu preskúmať na základe podaného odvolania namietané rozhodnutie pozemkového úradu, a poskytnúť tak ochranu právam sťažovateľiek vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať rozhodnutie pozemkového úradu v ich právnej veci. To isté platí, pokiaľ ide o namietaný rozsudok krajského súdu, proti ktorému sťažovateľky podali v zákonnej lehote odvolanie, na základe ktorého ho preskúmal najvyšší súd a o ich odvolaní rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 Sžo 7/2008 z 24. júna 2008.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08).

2. Sťažovateľky ďalej namietali porušenie svojich označených práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo 7/2008 z 24. júna 2008.

Podstatou námietok sťažovateľiek bol názor o porušení ich práv z dôvodu nesprávnych a neúplných skutkových zistení a nepravdivých tvrdení najmä, že:

- pozemky, vo vzťahu ku ktorým uplatnili reštitučné nároky, prešli na československý štát za náhradu,
- právny vzťah medzi právnou predchodkyňou sťažovateľiek a užívateľom (organizáciou „socialistického sektora“) vznikol pred 25. marcom 1959,
- navrátenie vlastníctva podľa vládneho nariadenia nie je možné preto, lebo o ňom nie je osobitne zmienka v § 3 zákona č. 505/2003 Z. z.

Výklad § 3 ods. 1 písm. m) zákona č. 503/2003 Z. z. bol podľa sťažovateľiek v okolnostiach daného prípadu ústavne nekonformný a znamená diskrimináciu tých osôb, voči ktorým sa postupovalo podľa vládneho nariadenia

Relevantné znenie príslušných ustanovení ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu upravujúcich práva, porušenie ktorých sťažovateľky namietajú, je takéto:

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu (Ochrana majetku) každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Okrem toho sa sťažovateľky domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy (podľa ktorého je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát, ktorý sa

neviaže na nijakú ideológiu ani náboženstvo) a tiež s čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

a) Ústavný súd najskôr skúmal, či namietaným rozsudkom najvyššieho súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a princípov spravodlivého súdneho konania zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľky namietajú porušenie svojich práv podľa ich názoru ústavne nezlučiteľnou interpretáciou a aplikáciou § 3 ods. 1 písm. m) a n) zákona č. 503/2003 Z. z. namietaným rozsudkom, ktorým najvyšší súd potvrdil odvolaním sťažovateľiek napadnutý rozsudok krajského súdu tvrdiac, že najvyšší súd svoje rozhodnutie oprel o zjavne neodôvodnené závery.

Ústavný súd tieto výhrady sťažovateľiek neakceptuje a vyslovuje názor, že nie sú dostatočným dôvodom na vyslovenie namietaného porušenia ich práv a nadväzne na to kasáciu namietaného rozsudku najvyššieho súdu.

V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľiek namietaným rozsudkom najvyššieho súdu [vydaným v správnom súdnictve podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] je podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, v rámci ktorého súdy preskúmavajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP).

Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Preto treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľiek proti namietanému rozsudku najvyššieho súdu.

V odôvodnení namietaného rozsudku najvyšší súd najskôr zrekapituloval obsah odvolaním namietaného rozhodnutia krajského súdu, ako aj odvolacie dôvody sťažovateľiek (v ťažiskovej argumentácii totožné s dôvodmi, na ktorých je založená aj ich sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy), a napokon s použitím príslušných právnych predpisov odôvodnil zistené skutočnosti a vyslovil svoj právny názor.

Najvyšší súd sa následne venoval zneniu § 3 ods. 1 písm. m) a n) zákona č. 503/2003 Z. z., podľa ktorého sa oprávneným osobám navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady a znárodnenia vykonaného v rozpore s vtedy platnými predpismi alebo bez vyplatenia náhrady. Nadväzne na to konštatoval, že *„Správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, jeho právny názor vo veci samej bol skutkovo a právne správny, z ktorých dôvodov v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 O. s. p.“*.

Najvyšší súd považoval ďalej za dôvodné poukázať na správny spis, z ktorého vyplynulo, že *„navrhovateľky ako oprávnené osoby si dňa 9. 8. 2004, v zákonnej lehote uplatnili na Pozemkovom úrade v L. v zmysle reštitučného zákona nárok podľa § 3 písm. m/ a n/ na navrátenie vlastníctva k pozemku zapísanému v pozemkovej knihe vl. č. 282, parc. č. 311/3, roľa, vo výmere 22655 m², katastrálne územie R. z dôvodu, že pozemok bol*

ich právnej predchodkyni M. O. odňatý štátom bez akejkoľvek náhrady. Žiadaný pozemok prešiel do vlastníctva československému štátu – správy S. V. podľa § 4 ods. 3 vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. a § 9 ods. 1 vyhlášky č. 88/1959 Ú. v. Preskúmaným rozhodnutím pozemkový úrad vyslovil, že navrhovateľky nespĺňajú podmienky ustanovené v § 3 reštitučného zákona z dôvodu, že pozemok neprešiel na štátu alebo inú právnickú osobu niektorým zo spôsobov, ako sú uvedené v § 3 reštitučného zákona. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že pozemkový úrad šetrením mal preukázané, že v danej veci sa nejedná o reštitučný titul podľa § 3 ods. 1 písm. m/ alebo n/, nakoľko na základe rozhodnutia Rady ONV v P. č. 3050-35/1959 išlo o prechod vlastníctva na čsl. štát do správy Š. V. podľa § 4 ods. 3 vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. a § 9 ods. 1 vyhlášky č. 88/1959 Ú. v. o opatreniach týkajúcich sa niektorých vecí užívaných organizáciami soc. sektora. Správny orgán poukázal na to, že navrhovateľky si uplatnili reštitučný nárok k predmetnému pozemku aj v roku 1992 podľa zákona č. 229/1991 Zb. a Pozemkový úrad v L. o ich uplatnenom nároku vydal rozhodnutie č. Vn 372/93 o neschválení dohody o vydaní nehnuteľnosti, ktorú uzavreli so S., š. p. V. P. z dôvodu, že v danom prípade sa nejedná o reštitučný titul uvedený v § 6 ods. 1 písm. n/ zákona č. 229/1991 Zb., ktoré rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k 23 S 444/93 zo dňa 20. 10. 1993.

Podľa názoru odvolacieho súdu správny orgán si pre svoje rozhodnutie zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodil aj správny právny záver vo veci samej. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že navrhovateľky si uplatnili reštitučný nárok na žiadanú nehnuteľnosť v zákonnej lehote podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, avšak pre priznanie vlastníctva k nej alebo priznania náhrady neboli splnené zákonné podmienky a to prechod žiadaných nehnuteľností na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku taxatívne uvedenom v § 3 ods. 1. Pokiaľ navrhovateľky tvrdili, že nehnuteľnosť prešla na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez náhrady alebo znárodnením, nepredložili dôkazy ani nenavrhlí také dôkazy, z ktorých by ich tvrdenia vyplývali. Podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona navrhovatelia mali právo si uplatniť nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode ich vlastnili ich právni predchodcovia, a zároveň povinnosť preukázať skutočnosť podľa § 3. Nesplnenie si tejto

povinnosti malo za následok neunesenie dôkazného bremena spôsobujúce ich neúspech v konaní. Na základe skutkových zistení v danej veci bolo preukázané, že žiadané nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v dôsledku rozhodnutia Rady ONV v P. podľa § 4 ods. 3 vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. a § 9 ods. 1 vyhlášky č. 88/1959 Ú. v., ktorý právny dôvod prechodu na štát alebo inú právnickú osobu reštitučný zákon v právnej norme § 3 neustanovuje.“.

Ústavný súd považuje za zvlášť relevantnú tú časť odôvodnenia namietaného rozsudku, v ktorej najvyšší súd vychádzajúc z vykonaného dokazovania považoval za preukázané spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti, že sťažovateľky „si uplatnili nárok podľa ustanovení reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva k žiadanému pozemku, ktorý bol predmetom reštitučného konania Pozemkového úradu v L. o priznanie vlastníctva podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb. v platnom znení), a o ktorom bolo rozhodnuté rozhodnutím pozemkového úradu č. Vn 372/93 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k 23 S 444/93 zo dňa 20. 10. 1993.

Zákonodarca v § 1 ods. 1 reštitučného zákona ustanovuje navrátenie vlastníctva k pozemkom len vtom prípade, pokiaľ tieto neboli vydané podľa osobitného predpisu, a to podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov).

Ustanovenie § 1 reštitučného zákona je potrebné vykladať v súvislosti so zákonnou úpravou o vlastníctve oprávnenej osoby ustanovenou v zákone o pôde, v zmysle ktorej pozemkový úrad rozhodol o vlastníctve oprávnenej osoby k nehnuteľnosti podľa § 9 ods. 4 v spojení s § 4 ods. 1, 2 a v spojení s § 6 ods. 1, 2 tak, že sa jej vydajú alebo nevydajú žiadané nehnuteľnosti alebo ich časť a pokiaľ boli splnené zákonné podmienky ustanovené v § 11 ods. 1, pre ktoré nebolo možné pozemky alebo ich časť vydať, pozemkový úrad rozhodol o práve oprávnenej osoby na náhradu za nevydané pozemky.

Z uvedených dôvodov navrhovateľky v danom prípade nespĺňajú zákonné podmienky na navrátenie vlastníctva k žiadanému pozemku ani v zmysle § 1 ods. 1 reštitučného zákona, keďže žiadali navrátiť vlastníctvo k pozemku, o vlastníctve ktorého sa právoplatne rozhodlo podľa ustanovení zákona o pôde.“.

Na základe uvedeného najvyšší súd uzavrel, že ak krajský súd „*napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu potvrdil, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 4 O. s. p. v spojení s § 246c a § 219 potvrdil*“.

Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (I. ÚS 316/09).

Podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08).

Ústavný súd v uvedenej súvislosti ďalej poznamenáva, že na posúdenie splnenia podmienok na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa zákona o pôde, ustanovených v § 3 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z., bol v danej veci zásadne príslušný pozemkový úrad a následne v rámci odvolacieho konania príslušný všeobecný súd. Skutočnosť, že sťažovateľky zastávajú iný právny názor, ako prijal v tejto veci pozemkový úrad a následne napokon aj najvyšší súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie splnenia podmienok na navrátenie vlastníctva najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje. Pokiaľ sa sťažovateľky s právnym názorom najvyššieho súdu

v otázke posúdenia uvedenej spornej skutočnosti nestotožňujú, ústavný súd dodáva, že predmetné posúdenie je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkami označených práv.

Nemožno tiež nespomenúť, že sťažovateľky v argumentácii svojej sťažnosti nevyvracajú, nespochybňujú, ale ani nepolemizujú s jedným z podstatných dôvodov, o ktorý najvyšší súd oprel namietaný rozsudok, a to, že v danej veci už bolo predtým právoplatne rozhodnuté v ich neprospech rozhodnutím pozemkového úradu sp. zn. Vn 372/1993, ktoré bolo potvrdené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 S 444/93 z 20. októbra 1993. Aj z toho dôvodu sťažovateľky nespĺnili podľa názoru najvyššieho súdu zákonné podmienky na navrátenie vlastníctva k spornému pozemku podľa § 1 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľiek zdôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia príčinnej súvislosti medzi označeným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (m. m. II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), a preto sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľky namietali porušenie týchto práv namietaným rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

b) K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

V súvislosti s namietaným porušením čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), súčasťou ktorej je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným rozsudkom najvyššieho súdu a možným porušením práv sťažovateľiek upravených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia ich základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

V spojení s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľky namietali aj porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na ústavným súdom konštatované nezistenie porušenia uvedených práv nemohlo v ich spojitosti dôjsť ani k porušeniu zásad uvedených v čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd odvolávajúc sa na svoju konštantnú judikatúru uvádza, že porušenie uvedených zásad má charakter porušenia základného práva v zásade iba vtedy, ak je spojené zároveň s porušením aj iného základného práva (obdobne napr. III. ÚS 403/08, III. ÚS 400/09).

Ústavný súd z tohto dôvodu aj túto časť sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pokiaľ sťažovateľky predložili ústavnému súdu fotokópiu rozsudku iného senátu najvyššieho súdu, ktorý podľa nich v podobnej veci, ako je ich právna vec, rozhodol inak, ústavný súd zastáva názor, že mu zásadne neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)], zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01). V neposlednom rade je potrebné dodať, že pri rozhodovaní v danej veci boli zohľadnené aj čiastočne iné skutkové a právne okolnosti, než ako to bolo v prípade sťažovateľkami predloženého rozsudku iného senátu najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti opätovne pripomína najmä to, že o reštitučnom nároku sťažovateľiek bolo už predtým právoplatne rozhodnuté podľa zákona o pôde rozhodnutím pozemkového úradu sp. zn. Vn 372/1993 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 S 444/93 z 20. októbra 2003, čo podľa názoru najvyššieho súdu znamená, že sťažovateľky nesplnili zákonné podmienky na vrátenie vlastníctva k pozemku ani v zmysle § 1 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z.

Zohľadňujúc všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch uplatnených v petite sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010